

„EDINOST“

izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torških, četrških in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.— . . . 4.50 za pol leta . . . 6.— . . . 9.— za vse leto . . . 12.— . . . 18.—

Naročnino je plačevati naprej na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč., izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Oglasi se računajo po tarifu v poštu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema *upravnštvo* ulica Molino picolo št. 3. II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst. Odprte reklame cije se proste paštine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinost je moč“.

Sodne razmere na Goriškem.

Interpelacija

poslancev *Alfreda Coronini-ja, Blaža Grčca* in tovarišev na Njega Prezvzišenost gospoda pravosodnega ministra in na Njega Prezvzišenost gospoda ministra notranjih poslov radi nepravilnosti pri odločitvah na Primorskem sploh in radi sestavljanja porote posebej.

IV.

Stopimo kot poslušalci javne kazenske obravnave v sodno dvorano okrožnega sodišča goriškega ali tržaškega!

Razvija se nam sledeči prizor:

Slovenskemu obtožencu čita se celoma laška dobro utemeljena obtožnica. Obtoženec, ki od vsega ni umel besede ter mu zveni v neumljivih glasovih že bodoča obsodba po ušesih, izve po končanem čitanju le toliko, da je obtožen radi tega ali onega hudodelstva. Potem izprašuje se njega in priče, govoreč neko mešanico besedij iz slovenskega književnega jezika, očitno priučenih, iz slovenskega narečja iz goriške ali tržaške okolice, nemških, furlanskih in laških. Kedar obtoženec in priča ne razumeta precej prečudnega golča, opominjata se kričé ali prigovarjaje, naj javljata resnico tako, kakor je zapisano v laških in nemških zapisnikih tekom poizvedovanj in predhodnjega preiskovanja. Osupnjen obtoženec ali priča, ki izpoveduje pod prisego, vsled tega jame vnovič pripovedovati tako, da vedno bolj zmešava ali sebe ali poslušalce, ali pa obmolke ne vedoč, kako obnašati se. Predsednik in prisedniki umeli so več ali manj izpovedi. Na to beró se spisi v nemškem ali laškem jeziku, katerih pomen obtoženec čisto nič ne razume.

Zopet zine nekaj predsednik ter vstane obtožitelj govoreč laški, njemu odgovarja odvetnik-zagovornik laški, ter skušata menda oba obrniti po svoje ustanovljajoče se prepričanje sodnikov. Obtoženec o vsem ničesar ne razume, ni priča, ni občinstvo, kolikor je slovenske narodnosti. Predsednik proglašá obsodbo, dobro utemeljeno z razlogi — vse laški, le končavši pové obtožencu: dobili ste dva ali tri ali več mesecev težke ječe s tolikim postom ter imate čas premišljati o tem tri dni za „rekurš“. — Orožnik uklene obtoženca in avstrijskim zakonom, javni obravnavi, prostemu prepričanju sodnika, slepi pravici je zadoščeno — po laški.

PODLISTEK.

Šejtan.

Po pripovedanju sarajevskih moslemínov.

Spisal Anton Zajc.

(Dalje.)

Ves čas, dokler sta se kopala, ni bilo žive duše k njima in ko sta se započela zopet oblačiti, rekel je Hasan tako-le: „Jusuf! Oprala sva se, sedaj pa poskusiva, koji med nama doseže z roko tu gori do stropa!“ To izgovorivši, dvignil je v vis svojo desnico, koja se mu je vse bolje in bolje raztezala ter slednjič dosegla gori do kakih pet metrov visokega stropa. Jusuf videvši to, je kakor okamenel gledal na svojega tovariša, ki se je konečno zadril nanj: „No, kaj me gledaš!? Ti ne znaš tega, je-li? A tvoja ničvredna Švabica tudi ne, á?“

Jusuf čuvši to, je hkratu z velikim skokom planil skozi vrata na ulico, kjer je konečno malo

Ista podoba vtiska se pred poroto, le da je vse bolj slovesno. Sestavljanja porotne klopi poslušalec seveda ne gleda. Vstopivši vidi može italijanske fizijonomije, redko kedaj moža iz domačih krajev in še tistega-le, če lomi poleg materinega jezika tudi nekaj laščine. Le redko kedaj vidi može iz svojih krajev. V tem slučaju vidi poleg sodnega dvora tudi tolmača, kateri porotnikom na kratko ponavlja slovenski, kar se je točno razložilo italijanski.

Resumé predsednika, ki često in često obudi pravo spoznanje v porotnikih, zveni v tujem jeziku obtožencu in delu porotnikov; tolmač površno posname za njim, kar je rezkejšega. Pravega duha predsednikovega govora v naglici ni moč podati, podaja se le odmev, ali — že oslabei ali — že ojačeni. Kaj se med porotniki tuje narodnosti ali mešane narodnosti ali mešanih jezikov godi, tega poslušalec ne more vedeti, to pa, se sliši, da se sodba in govori izrekó in sliši refrain: „dobili ste dve ali več let težke ječe“.

Pred tržaško poroto je od goriške le ta razloček, da ondi sploh porotnikov slovenske narodnosti politična in justična uprava ne pozna, torej tudi ne občinstvo in obsojenci.

Kako daleč sega žalostna doslednost in ob enem brezobzirnost državnega pravdnštva pred porotnim sodiščem proti slovenski narodnosti in na korist nasprotne italijanske, kažejo slučajji iz porotnega zasedanja pred c. k. okrožnim sodiščem v Gorici tekom meseca novembra 1895.

Posebno eklatantna je poleg drugega kazenska pravda proti nekemu Mlakarju radi ponarejevanja državnih papirjev. Obtoženec in priče niso umeli laški, kazenski spisi, zapisani pred c. kr. okrajnem sodiščem v Tolminu bili so slovenski, — cela obravnava bila je laška, — izžrebal so se porotniki tako, da je ostalo devet Slovencev, trije Italijani — ker je državni pravdnik, sam slovenskega rodu, odklonil tri Slovence z očitnim *n a m e n o m*, onemogočiti čisto slovensko porotno klop. To ponavljalo se je v pravdi proti županu Kadenaru iz Breginja v Tolminskem okraju. Obtoženec izjavil je, da ne zna laški, priče bile so tudi Slovenci — sodni dvor, državni pravdnik pa so ostali trdi Lahí, porotna klop sestavila se je posredstvom javnega obtožitelja tako, kakor že v povedanem slučaju.

Justična uprava trudi se očitno odlikovati

postal ter se naslonil na vogal neke hiše, da se malo odpočije in zavé od groznega strahu. Tako sloné in premišljeva, kaj bi to moglo biti, opazil je, da je pozabil na svoj gunj (suknjo) v kopelji, ko je brez slovesa zapustil svojega strašnega prijatelja. Kaj hoče sedaj? Ali naj ide ponj? O ne, ne in trikrat ne, rajše vse življenje brez gunja, kakor pa vračati se tja, od koder jo je sedaj prisopil. Tako si je mislil Jusuf ter stresnivši se še jedenkrat, je korakal dalje, da po straških ulicah doseže svoje stanovanje. „Ko bi vsaj vedel, koliko je ura?“ dejal si je potoma sam pri sebi ter se pri tem oziral, da-li ne bi opazil kje kakovega človeka. Od početka ni videl žive duše, ko pa je prišel že skoraj na kraj gori omenjene ulice, zagledal je možá, ki je po mohamedanskem običaju s papirnato svetilnico v roki, prišel od latinske čuprije (mosta) ter zavil v ulico, ki vodi proti sahat kuli (stolp, na kojem se mestna ura nahaja). Jusuf videvši to, je potrčal za njim, ga

predsednika porotniških obravnav ter izbira najboljše svoje moči za ta posel. Zahteva pa od njega še posebej, da ugledno govori italijanski, slovenski je dovolj da — lomi.

(Konec prih.)

Politiške vesti.

V TRSTU dne 17. januarja. 1896.

Česa nam treba? Nedavno temu smo naglašali, da slovanstvo vzlic mnogoštevilnosti in pripoznanim duševnim vrlinam slovanskih plemen je potlačeno še vedno v nekako podrejeno razmerje ne le v naši državi avstro-ogerski, ampak njega moč in veljava nasproti ostali neslovanski Evropi ni tolika, kolikoršna bi bila lahko z ozirom na milijone slovanskih duš in bistrost slovanskega razuma. Zajedno smo povedali tudi, da vzrok temu žalostnemu dejstvu je v glavnem ta, ker med slovanskimi plemeni še ni dovoljno razvit čut vzajemnosti, čut sorodnosti po krvi in čut skupnosti gledé na kulturne potrebe, a to pomanjkanje čuta vzajemnosti je posledica nedostatku, da se ne poznamo še dovoljno ter da se vsled tega tudi ne zanimamo jeden za drugega. Nikar naj se nam ne poreče, da mi Slovenci smo mal narodič, kojemu ne pristoja, da bi si utikal v svetovno politiko in se urival med voditelje slovanstva! Kdor tako piše ali govori, ta ali nima pravega razumevanja za pogoje krepkemu vzletu slovanstva, torej tudi naše slovenske vejice na slovanskem deblu, ali pa nima srca za osiguranje naše narodne bodočnosti in služí *n a m e n o m* našim nasprotnikom.

Kdor ima pravo srce in pravo razumevanje najprvo za položenje Slovanov v monarhiji avstro-ogerski, potem pa za razmerje ukupnega Slovanstva nasproti neslovanski Evropi, temu ne treba posebno praviti, da je razvoj avstrijskih Slovanov na znotraj zavisen od položnja vsega Slovanstva na zunaj nasproti drugim kulturnim narodom.

To misel kaj lepo razvija list „Slov. Svet“ v svojem programu za leto 1896. Omenjeni list povdarja potrebo uresničenja kulturnih vezij med slovanskimi narodi. Taki kulturni vezij sta u k u p n i j e z i k za više znanstvene potrebe in za občevanje od naroda do naroda in pa skupni cerkveni o b r e d i n p a o b r e d n i j e z i k. V dobro razumevanje stališča, kojega se drži „Slov. Svet“,

došel ravno kraj kule in ga ogovoril tako-le: „Aga! Prosim te, daj, daj, povej mi koliko je ura?“

Pozno je, pozno! Ná, jaz ti bom posvetil, ti pa poglej koliko kaže ura na kuli!“ To izgovorivši, se je zakrohotal ter dvignil roko, v koji je držal svetilnico, Jusuf pa je zagledal, kako se mu je roka daljšala — ravno tako kakor popred njegovemu pseudo-prijatelju v kopelji —, in slednjič dosegla gori do kazalne plošče, ki je bila vrh kule.

Paničen strah je prešinil njegove ude in obrnivši se, bežal je v neko drugo ulico ter dirjal, brez pomisleka, brez prestanka, v ravnem pravcu proti svojemu domu. Ko je pritekel že blizo svoje kočé, zagledal je kraj pota odprto kavarno svojega soseda Izmaela, koji je čepel kraj ognjišča in pihal v že na pol gorela drva. Kô besen planil je skozi vrata ter se, z vso težino svojega rojstva, molčé zavalil na nizki stolček poleg ognjišča. (Dalje prih.)

služi naj nastopni stavek, napisan v programu tega lista takoj po zatrdilu, da so Slovani res imeli nekaj isti cerkveni obred in obredni jezik in da „Slov. Svet“ nima drugega namena, nego vzbujati med zapadnimi Slovani primerno stremjenje za utrjenje teh medsebojnih kulturnih vezij: „Za te Slované ni „Slov. Svet“ nikdar priporočal drugega nego **unijs z Rimom**“.

Zato obsoja delovanje tistih latinizatorjev, ki nasprotujejo povratu k cirilo-metodijski cerkvi v **uniji z Rimom**. To je protivno tudi stremljenju sedanjega papeža Leona XIII.“ — Nadaljna kulturna vez slovanskih narodov je slovanska umetnost.

S takim kulturnim programom je pa v neolčljivi zvezi tudi narodno-politiška svoboda. Te trebamo mi Slovani in to potrebo naglašamo mi avstrijski Slovani tem mirneje vestjo, ker se prizadevanja naša v tem pogledu gibljejo strogo v okvirju monarhije. Nikdo nam torej ne more očitati neloyalnosti, ako delamo na to, da vnanje zveze naše države ne bodo ovirale primernega razvoja monarhije na znotraj, primernega namreč v tem zmislu, da se bodo mogli svobodno razvijati oni avstrijski Slovani, ki so bili od nekaj in so še vedno steber tej državi. Nikdo nam torej ne sme šteti v zlo, ako se ustavnim, torej zakonitim potem prizadevamo za spremembo sedanje ustave: za odpravo sedanje razdelitve države na dvoje in pa za tako urejenje države, da bode vsak narod zase mogel skrbeti za svoje kulturne in narodne potrebe, kakoršno uredbo bi nazivali narodno samoupravo. A ker smo uverjeni, da bi taka uredba le krepila državo, smemo tudi reči, da je to naše prizadevanje eminentno patrijotičko in avstrijsko lojalno.

Seveda treba, dokler ne dosežemo teh ciljev, skrbeti tudi za posebne potrebe našega naroda slovenskega: v gospodarskem, narodnem in slovenskem pogledu. „Slov. Svet“ naglašá še posebno, da hoče — in to v interesu cerkve, duhovščine in vsega naroda — razkrivati napake, v koje je zašla konservativna stranka, ker je postala pristopna tujim uplivom; hoče se baviti z dijaštvom in ženstvom ter hoče slednjič delati, da v književnosti pridemo na pravo pot mišljenja in delovanja, dosledno tudi estetičnega čutstvovanja. Tega zatrdila se posebno veselimo, kajti kdor ima res zmisel za vse lepo in blago, ta ne more postati nikdar niti trivijalen, ali celó brezbožen.

Tako smemo reči torej, da program „Slov. Sveta“ obseza vse, kar v prvi vrsti treba Slovanstvu, da pride do primerne veljave pred svetom in česar treba Slovincem še posebe, da si osigurajo vspešen razvoj: gojenja kulturnih vezij med vsemi Slovani, prizadevanja za primerno uredbo avstrijske države na znotraj v ta namen, da pridemo do narodno-politiške svobode; skrb za zdrav gospodarski razvoj naroda in slednjič skrb, da se na jedni strani zrušijo spona, v kojih tiči naša književnost, a na drugi strani, da ista ne bode prekoračala onih mej, koje jej predpisujeta morala in etično čutstvovanje.

Vsega tega treba nam Slovanom in o vsem tem hoče razpravljati „Slovanski Svet“, jedini med slovenskimi listi, vsled česar moremo mirno vestjo priporočati slehernemu razumniku, da ne le podpira, ampak tudi čita ta list. Vemo, da nas zavrne marsikdo, sklicevaje se na „čudne“ političke nazore in „sanjarske“ cilje „Slov. Sveta“. Mi pa pravimo, da taki prigovori

Obnarodimo še nekaj. ²

a) minoli čas: dovršnim, nedovršnim in ponavljavnim glagolom, vedno pa v spremstvu pomožnika biti, na pr. Šojanci so potolkli Italijane, Kubanci so se dolgo upirali Španjcem, letos so bruševali Kurdi svoje meče;

b) sedanji čas: nedovršnikom, na pr. Italijani pošiljajo novo vojsko (armado) v Afriko, domogatelj (streber) biva sovražen;

c) bodoči čas pa: ali nedovršnikom s pomožnikom biti, ali pa dovršnikom brezi le tega pomožnika, na pr. Italijani bodo se še dolgo vojskovali v Afriki, a koncem koncev le nič neoprave; — pa sem tudi navedel in te svoje navedbe podkrepil raznimi primeri iz vseh slovanskih narečij, da grešimo*) zoper te resnice,

*) Grešiti je na slovenskem zapadu nedovršnik. Kakor dovršnik slove: zagrešiti, pregrešiti, zgrešiti itd.

ne veljajo, kajti mi ne zahtevamo od nikogar, da naj se v vsem indentifikuje z nazori tega lista, ampak prosimo le, da naj ga čita, in sicer z razumom čita; uverjen naj bode, da sleherni hip najde v istem novih mislij in argumentov, ki mu razširijo obzorje glede na potrebe, koristi in zahteve Slovanstva toli v svetovnem gibanju sploh, kolikor v naši monarhiji posebe; s kratka: razširi se mu obzorje glede na vprašanje: česa treba Slovanom?!

Za to vprašanje mora se zanimati, toliko duhovnik kolikor posvetni razumnik! To stori pa lahko in brez skrbi vsakdo, da se le drži našega nasveta: čitaj z razumom! Kajti zapomnite si, da vzbujamo le sum o pravosti in veljavnosti svojih nazorov, ako vstrepečemo neprestano v strahu, da bi morda svet utegnil doznati tudi o drugačnih nazorih! Komur je res za stvar, za dobro stvar, ta mora le želeči, da se čujejo vse plati zvona in da se tako bistrijo pojmi.

In zato treba, da dovedemo ad absurdum tisto pesimistiško in nihilistiško domnevanje, ki se je jelo širiti po nekod med Slovenci, da je namreč za vse večne čase izključena možnost, da bi duhovnik in posvetnjak vzajemno delala — za blagor naroda!

Deželni zbori. V deželnem zboru kranjskem stavili so poslanci Hribar in tovariši predlog, s kojim pozivljajo vlado, naj predloži zakonsk načrt za privoljenje oiajšav na davkih in pristojbinah pri obrtnostnih podjetjih, ki se ustanove v teku petih let v Ljubljani in v katasterskih občinah Spodnja Šiška, Vodmat in Glinice. Predlagatelji se sklicujejo na to, da se je v minolem letu sklenil enak zakon za Trst in občino miljsko. — Posl. Hribar je poročal o računskem sklepu gledališkega zaklada za leto 1894. in o proračunu za leto 1896. Pri tej točki se je vnela razprava, ki je bila sama na sebi sicer malenkostna, ali vendar značilna, ker priča, da so se na Kranjskem toli zarili v medsebojni prepir, da porablajo vsako umestno in neumestno priliko za slepo — kljubovanje, sicer ne bi mogli razumeti nasprotovanja posl. Žitnika proti temu, da se mestnemu županu dovoli reprezentacijska loža. Še manje nam gre v glavo, kako je mogel spoštovani gosp. poslanec primerjati župana stolnega mesta dežele kranjske in kulturnega središča vsega naroda slovenskega s — kranjsko hranilnico. Slovenske stranke bi vendar ne smele pozabiti, da kraj vsega nesrečnega prepira je Ljubljana vendar le naše središče in nje župan — naj je že Peter ali Pavel — odličnjak med nami. — Posl. Schwegel je poročal o proračunih bolniškega, blazniškega, porodniškega in najdeniškega zaklada za leto 1894. Prijavil je zajedno, da je kranjska hranilnica sklenila ustanoviti hranilnico, v koji bode prostora za 200 bolnikov, ki bodo preskrbljeni z vsem. To prijavo je zbor vzel hvalježno na znanje.

Položenje na Češkem. Sedaj še le ob odstopu grofa Thuna se je pokazalo, kako temeljito se je premenilo pozorišče na Češkem. Kako dolgo je še od tega, ko je veljalo načelo, da sama in gola državna korist zahteva tako, da se umirajoče staročestvo obudi k življenju?! Kako dolgo je temu, ko so uradna in poluradna glasila zatrjala v tonu najpristnejega prepričanja, da je mladočeško gibanje od danes do jutri, ker stoje temu gibanju na čelu sami politički pustolovci. In danes?

ki so tako neborive, kakor je neborivo vsemožno slovanstvo, na tri načine, ko nam služi namreč:

a) pregostokrat tako zvani praesens historicum, ali sedanji minolnik,

b) dovršnik, ki sedanjega pomena nima, v izražanje sedanjosti,

c) v izražanje bodočnosti pa ali dovršnik s pomožnikom biti, ali pa nedovršnik brezi le tega pomožnika.

Mislím, da je vsaj ta del moje razprave jassen. Kdor me je hotel razumeti, me je razumel; a vendarle pisal je prečastni gosp. dr. Fr. Lampe: „Vsakomur se ne posreči to, kar namerja storiti: tudi našemu pisatelju se ni vse posrečilo. Ker je nekatera pravila, nekatero zahteve izrekel presplošno, ne glede na to, ali so res trdna pravila za slovenski jezik, ali so sami nasveti, pač ne bo mnogo uspehov iz te knjige.“ Razgrevši se pa,

Danes nam prihaja oficijozni „Fremdenblatt“ z izjavami, ki so naravnost senzacionalne, z ozirom na to, da se v teh izjavah zrcali koreniti posebrat v tolmačenju in razumevanju češkega gibanja.

Danes to gibanje ni več jednodnevna muha in mladočeški poslanci so zakoniti zastopniki naroda. Danes priznava tudi „Fremdenblatt“, da Staročehi so mrtvi, a z mrtvimi ni možno tirati politike. Ker pa je grof Thun užival simpatije pri onih, ki so političko mrtvi, med tem, ko je naletel na najodločnejše nasprotstvo pri onih, ki niso le živi, ampak ki so zakoniti zastopniki toli razvitega, samozavednega naroda, ni mu kazalo res drugega, nego da odstopi iz arene, v koji mu ni bilo pričakovati uspehov. Taki so, na kratko povedano, vzroki, koje navaja „Fremdenblatt“ za odstop dosedanjega namestnika češkega. Rečeni list pa nam tudi namiguje, kako misli postopati grof Badeni v bodočnosti. Dokazati hoče z izvolitvijo bodočega namestnika, da ume počevati potrebo, da je politika kabineta v soglasju s političkimi odnošaji po deželah, dokazati hoče, da prisoja obema strankama v deželi jednako mero razsodnosti in važnosti.

Ta izjava v „Fremdenblattu“, očevidno nadahnela iz obliža grofa Badenija, znači globok poklon državne uprave pred pomembnostjo naroda češkega. Za Mladočehe je to velikansk moralni uspeh; a mi se še bolj veselimo zmage, ki si jo je priborilo načelo samodoločbe narodov s tem, da so se slednjič pripoznali kot zakoniti zastopniki naroda tisti možje, koje si je izbral narod sam, da se tem zastopnikom priznava svojstvo zakonitosti vzlic vsemu „radikalizmu“. S tem je, vsaj za Češko, porušena ona maločastna tradicija, kakor da bi bila odločnost v političkih borbah že nekak zadržek za pravoveljavno zastopanje naroda. A mi menimo, da mora grof Badeni pripoznati — po analogiji izvajanj v „Fremdenblattu“ — da je zagrešil, ko je hotel tirati Dunajsko politiko z mrtvimi in ni hotel pripoznati zakonito izvoljenega župana. Sedaj je torej dognano, da takozvani „radikalizem“ ne more služiti nikomur kot naslov za odrekanje zakonitosti komur si bodi, iz česar sledi, da ni bila utemeljena taktika grofa Badenija nasproti krščanskim socijalistom.

Kot nasledniki grofu Thunu se imenujejo deželni predsednik v Šleziji grof Coudenhove, princ Ferdinand Lobkovic in grof Deym, dosedanji poslanik v Londonu.

Slednjič treba zabeležiti tudi, da je vodja Staročehov, dr. Rieger, odpotoval na Dunaj.

Tudi namestniku Nižjeavstrijskemu, toliko imenovanemu po oni glasoviti naredbi, ki jo je bil v kratki dobi ministrovanja svojega izdal do državnih uradnikov, in pa po ulogi, ki jo je bil igral v zgodovini nepotrjenja dr. Luegra županom dunajskim — tudi grofu Kielmanseggju se maje stol, kakor poročajo z Dunaja. Temu se res ni čuditi. Z jedne strani je izpostavljen neizprosni opoziciji krščanskih socijalistov, na drugi strani pa je se svojimi zatrdili in izjavami parkrat prišel v toli kričeče navskrižje z grofom Badenijem, da skoro ni bilo mogoče drugače, nego da se mu je jelo majati stališče.

Volitve v Galiciji. Pred državnim sodiščem se je vršila te dni zanimiva razprava o pritožbi, da je pri deželnozbornski volivi v Biali na ukaz okrajnega glavarja bilo brisanih kakih 150 volicev. Državno sodišče je spoznalo sedaj, da se je z ome-

da sem pohvalno omenil v navedenej svojej razpravi „Slovanski Svet“, „Edinost“, „Sočo“ in „Primorca“ in pristavil, da pišo drugi naši vestniki*) večkrat tako slovensčino, ki ni drugo, nego nemščina, pokrita slovenskimi besedami, (kar sem tudi raznimi primeri jasno dokazal) in misle si menda, kaj se boš vrival literarni ti suhonja v naše književne stvari, zagodel mi je v odpotnico: „kaže pa ta vzgled, kaj lahko piše in govori mož, ako ravna celó v znanstvu pristransko“.

„Privlekateljno“ to odpotnico pošiljam preosvečenemu gospodu nazaj takošno, kakoršno mi jo je zagodel v „bogobojaznennoe nazidateljstvo“, saj se sodi sama s seboj.

(Dalje prih.)

*) Razume se politički, čemur ni se nikakor ne čuditi, saj jim služe v delu ponajveč nemški listi.

njeno odredbo okrajnega glavarstva res kršil za k o n, ker se je vzkralo volilno pravo takim osebam, koje dejanski posedujejo to pravico. Ta razsodba pripoveduje nam pač jasneje, nego bi to mogli članki in govori: kako se vrše volitve v Galiciji. Ta razsodba je tem znameniteja, ker smo nedavno morali čuti z odlične strani, da so se deželnozborske volitve v Galiciji vršile povsem — zakonito.

Madjarska lojalnost. V zadnji seji ogerske poslanske zbornice se je zopet pokazalo, kako lojalni so madjarski liberalci. Veliki patrijot poslanec Pazmady je povodom debate o proračunu za notranje ministerstvo interpeloval notranjega ministra gledé cesarskega orla na ministerijalni palači na Dunaju. Akoravno so se v madjarski zbornici že večkrat stavile slične interpelacije, ni vendar nobena tako jasno pokazala madjarske nestrpnosti, kakor ravno ona v zadnji seji. Baron Josika je namreč prosil zbornico, naj še nekaj časa potrpi s cesarskim orlom, ker se itak letos zvrši nekaj poprav na ministerski palači in se pri ti priliki cesarski orel zameni z ogerskim grbom. Ako se dogajajo take stvari v ministerstvu samem, se ni čuditi, da se dogajajo neloyalnosti tudi v nižih krogih. — Na Ogerskem torej le še tolerirajo cesarskega orla — kam jadramo?!

Italija v Afriki. Tako naglo in tako temeljito pa se menda še nikdar ni — izjalovila nobena „sijajna zmaga“ Italijanov v Afriki, kakor se je izjalovila ona zmaga, katero si je bil izmislil predčerašnjem „Piccolov“ Izrael. To „zmago“ smo, kakor smo znali že v naprej, zabeležili v poslednjem izdanju našega lista kot namišljeno, ali bolje rečeno: izmišljeno. In nismo se zmotili! „Il Piccolo“ jo je dobil danes že tako po svoji domišljavi butici, da mu bude ista brenčala gotovo teden dni. Kakor smo že omenili v poslednjem izdanju, razbobnal je „Piccolo“ to izmišljeno „slavno zmago“ med ves tržaški Izrael, ki je popeval, poln samega italijanskega navdušenja, zahvalno pesem „Léhodójdí“. A kratko bilo je veselje! Današnji „Mattino“ priobčuje brzojavko iz Rima, s katero ga pooblaščenje, da proglasi „Piccolovo“ vest o „sijajni zmagi“ kot popolnoma neutemeljeno. Ta vest da se oslanja le na neko govoričenje, da je Crispi baje pisal Baratierjevi sestri o nekem odbitem napadu na Makallé. Sedaj mora celó slepec sprevideti, koliko je laziliberalnemu „Il Piccolu“ do resnice!

V ostalem je položnje v Eritreji menda nespremenjeno. Temu ali onemu prihajajo sicer optimistiške zasebne vesti, podobne onim „Piccolovim“, toda službenih poročil ni in ni. „L' Italia Militare“ celó izrečno naglašá, da ni res, da bi bila utrdba Makallé osvobojena. Teško, da se bode major Galliano mogel še dolgo časa vzdržati, ker mu primanjkuje živeža in vode. Obleganci menda računajo na to, da se bode moral Galliano udati kljub svoji hrabrosti. Vsled dose-danjih naskokov trpeli so Italijani teške izgube. „Il Popolo Romano“ računa dose-danje izgube posadke v Makalléju, neštévši izgube dne 13. t. m., na 15% mrtvih in 20% ranjenih Italijanov in na 1% mrtvih z Italijani zvezanih Askarcev, ki so imeli vsega 190 ranjenih. — Altrocchè due morti e due feriti!!

Različne vesti.

Bratovščina sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu v Trstu je vrlo, da celó sijajno napredovala v minolem upravnem letu 1895. Število udov je narastlo do nepričakovane višine, a vsopredno z udi množili so se bratovščini tudi dohodki. Le tako je bilo možno, da je bratovščina prav v minolem letu storila velik korak v dosego svojega namena, ki je po §. 2. njenih pravil „česčenje slovauskih apostolov sv. Cirila in Metodija s cerkvenimi svečanostmi in posebno s sv. mašami in cerkvenim petjem v slovenskem jeziku, kolikor to dopušča premoženje bratovščine“. Le pomnoženo število udov in pomnoženi dohodki so bratovščini omogočili, da je ustanovila svoj pevski zbor, ki sedaj toli uspešno v pónos in veselje vsem vernim Slovincem pri sv. Jakobu in pri starem sv. Antonu Vsegamogočnemu prepeva čast in slavo — v milem našem materi-

nem jeziku! Toda odbor te bratovščine je sklenil tudi, da si bratovščina nabavi zastavo s v. Cirila in Metoda, ki naj bi kot viden znak pričala, da tržaški Slovenci iskreno ljubijo svojo katoliško vero in pa mili svoj rod, da so se z vso dušo oklenili teh dveh svojih najdragocenejših zakladov, katera hočejo vedno zvesto čuvati.

Letos konča bratovščina svojo prvo desetletje. Kako lepo bi bilo, če bi svoje drugo desetletje mogla pričeti s tem, da bi na praznik sv. Cirila in Metoda razvila zastavo s sliko svojih svetih bratov-zaščitnikov! Toda sedaj je njeno premoženje pač še prešibko za take velike troške; pa upajmo, da si bratovščina pridobi še v kratkem mnogo prijateljev, ki ji pripomorejo s krepko podporo k temu zaželjenemu cilju. — Naj bi torej vsi verni Slovenci, vse pobožne Slovenke — ko jim pridejo pred oči te-le vrstice — pristopili kot člani bratovščini sv. Cirila in Metoda, ali pa darovali kako svotico — malo ali veliko — za njeno zastavo. Darove sprejema bratovščinin denarničar gospod Luka Saražin, via Colombo, št. 9., ter se bodo isti objavljali v „Eidinosti“.

Dosedaj so za zastavo sv. Cirila in Metoda darovali, do upravnega leta 1895.: Luka Saražin 10 kron; po 2 K. Blaž Baša, Ivan Macarol, Ivan Varl, Jakob Mikol; po 1 K. Andrej Švigelj, Marija Rožanc; po 80 stot. Jakob Bunc, Piriš; Bernard Sever 4 K.

V upravnem letu 1895.: Luka Saražin 40 K., Neimenovan 20 K.; po 10 K. Jožef Turk, Miha Bavcon, Marija Vehovec; Ivan Slavec 6 K.; po 4 K. Jožef Kralj, Agata Jerič, Matija Kolman, Anton Babič, Frančiška Komar; po 3 K. Marija Kunc, Neimenovan; po 2 K. J. Šnebelj, J. Mihelj, I. Božič, E. Gombač, L. Zega, M. Verhov, K. Zega, Ana Perhavec, Miha Vatovec, Uršula Kerševan, Marija Ušaj, Urša Orjen, Urša Veljak, Kat. Vidala, Anton Žitko, Jakob Perhavec, Jože Urbančič, Marija Godnig, Ivan Prelog, M. V. Živic, Urša Mrevle, Al. Vesel, Antonij Trošt, Terezija Lavrenčič, Jernej Raič, Marija Kumar, A. Marinčič, Marija Vuga, Kat. Germon, Jožef Benkan; po 1 K. Miha Hervatin, N. Pegan, Ant. Vitez, Ant. Stradiot, Luka Ljubič, Martin Vidmar, Ivan Gregorič, Jernej Furlan, Fr. Žitko, Ana Skabar, Jože Kocijančič, Ana Kraljič, Matija Saražin, Marija Posarei, Ana Ušaj, Ana Mihelj, Janez Pavlica, Ana Benkan, Karol Gerlanec, Miha Cetin; po 80 stotink Ivan Kastel, Barbara Krapež; Ant. Vatovec 60 st.; po 40 stot. Marija Ušaj, Grga Elver, Marija Šmit, Roza Zarneli, Jožefa Gruden; Marija Rožanc 20 stot.; X. 6 st.; Andrej Furlan 1 K. 20 st.; Neimenona 5 K.

V upravnem letu 1896.: Luka Saražin 10 K.; Peter Flego 6 K.; po 2 K. Jernej Novak, Ivan Božič, Neimenovan; po 1 K. Anton Vitez, Jakob Ujčič, Luka Ljubič, Matija Kolman, Jožef Kralj; Neimenovan 60 st.; po 40 stotink France Zorn, Jožef Gombač, Jožef Brezovec, Marija Vatovec, Urša Gorjan, Uršula Veljak, Katarina Vedola, Marija Gregorič.

Vsega skupaj torej dosedaj **269 K. 06 stot.** **Mestni svet tržaški.** Došlo je sicer novo leto, a večina v našem občinskem zastopu ostala je stara. V sedanje leto prinesla je s seboj trmo nasproti naredbam namestništva in brzkone tudi svojo nestrpnost nasproti sodeželanom slovenske narodnosti. Naš občinski zastop „dičijo“ nekatere osebe, ki so posebejleno nasprotovanje proti kakoršnikoli si bode odredbi namestništva in to baje le zbok tega, da razprave občinskega zatopa, oziroma mestnega sveta, niso prejednolične. Kar pa se dostaje mržnje te večine nasproti nam sodeželanom slovenske narodnosti, sodimo, da ostane tudi to pri starem. Saj se izvestno ta ali oni merodajni „liberalec“, ki poseda v mestnem svetu tržaškem, ni kar čez noč spreobrnil od svojega „prepričanega“ laško-„liberalnega“ mišljenja v prijatelja Slovencev. A o tem nas brezdvombeno pouči najbliža bodočnost.

V prvi letošnji seji veleslavni naš občinski zastop ni sicer ropotal proti Slovincem (niti na galeriji ne), ker ni imel povoda k temu, pač pa se je nekako demonstrativno obrnil proti naredbam namestništva.

Seji predsedoval je župan dr. Pitteri, prisotnih bilo je le 32 svetovalcev. Po odhrorenju zapisnika zadnje seje minolega leta spominjal se je župan v kratkem govoru te dni umršega trgovca

Mojzesa Segrè-ta, ki je bil leta 1882. izvoljen v II. volilnem telesu v občinski zastop. Zbor je vstal v znamenje sožalja. Na to je priobčil župan, da je tržaška občina vsled Najvišjega sklepa pooblaščená, pobirati tudi tekom leta 1896. občinske doklade na žgane pijače itd. (občinske doklade na erarijalni užitinski davek), le na voli niže kakovosti je dovoljeno občini pobirati samo 120%, namesto naprošenih 140%. Zatem so pričitali nujni predlog svetovalca Burgstallerja in tovarišev, glasom kojega se nalaga mestni delegaciji, da naprosi vlado, naj dovoli v prid mestu tržaškemu in njega okolici še za daljnih pet let pobiranje hišarine in pa da mestno občino oprosti progresivnega višanja 5% davka na poslopja. Zbor je v smislu tega predloga sklenil soglasno.

Po razpravi o kompetenci mestnega sveta glede imenovanja plačanih magistratnih vežbenikov in po raznih nevažnih priobčenjih, ki nimajo za nas nikakoršnega zanimanja, prestopil je zbor k razpravi o točkah dnevnega reda.

Prečitali so v prvi vrsti namestništvono naredbo, glasom katere naj mestni svet pooblasti nekatere izmed svojih članov, da bodo razpravljali z vladnimi organi gledé tega, da prevzame vlada občinski srednji šoli (gimnazij in realko) v svojo obskrbo. Vstal je večno nemirni „liberalni“ duh dr. Spadoni in predložil, naj se ta točka briše raz dnevni red, češ, stvar je prevažna, da bi moglo „bistveno in temeljito“ razpravljati o njej številce prisotnih svetovalcev. Temu je prigovarjal svetovalec Luzzatto, vendar pa je izrazil željo, da naj stvar temeljito presodi šolski odsek ter da naj zbor omenjeno namestništvono naredbo izroči istemu v „proučevanje in poročilo“. Spadoni je s svoje strani prigovarjal temu predlogu in ponavljal svojega; podpiral ga je v daljšem govoru tudi dr. Consolo. No, o glasovanju propadel je Spadonijev predlog, obveljal pa je predlog Luzzattov, po katerem so izročili namestništvono naredbo šolskemu odseku v proučevanje. — Še značilniši je bil sklep mestnega sveta gledé namestništvenega ukaza, da mora mestna občina osnovati ljudsko šolo za vasi Gropado in Padrič. Tudi ta ukaz izročili so po Goriškem receptu šolskemu odseku v „proučevanje“. Samo, da se stvar zavlačuje, pa je vse dobro! (O tej stvari spregovorimo nekoliko obširneje, kajti razlogi, s kojimi namestništvo utemeljuje ta svoj ukaz, so zajedno najboljša podpora zahtevi mestnih Slovencev, da jim mora občina zasnovati zahtevano slovensko ljudsko šolo. Op. ured.)

Ostala razpravljanja nimajo za nas nikakoršnega zanimanja. Župan je ob 8^{3/4} uri zaključil sejo.

„Il Mattino“ pri svojem — delu. To pa že mora pripoznati našemu „Mattinu“ tudi najhujša zavist: dosleden je, neizprosno dosleden v zagovarjanju sedanjih odnosajev na Primorskem. Kadar koli je kdo toli drzen in lahkomišljen, da reče kojo, ki ne zveni baš tako kakor mogočen slavo-spev našim odnosajem, hitro ga loputne „Mattino“ po ustih. Kdor noče verjeti, da je prava kultura doma le v Trstu, Poreču in v — Piranu; kdor noče verjeti, da ima politiška morála svoje glavno pribežališče med večino deželnega zbora istrskega; kdor je toli trdovraten, da noče verjeti, da ima avstrijska lojalnost svoje gorko gnezdo le v onih liberalnih in — konservativnih krogih, kjer sklepajo soglasno, da se bodo neizprosno upirali naredbam namestništva in ministerstva, in zlasti v onih krogih, ki proglašajo italijansčino kot jedini razpravni jezik v isti hip, ko sti Najvišja volja in Najvišja pravičnost razsodili baš nasprotno; kdor v svoji trmi noče pripoznati, da je „Lega Nazionale“ vrhna zaščitnica zakonitosti — menda posebnó zato, ker za slovenske otroke prireja italijnske zavode, — kdor se sploh drzne ziniti besedo o raznih prikaznih, koje so v zvezi z gibanjem in vrvenjem po raznih društvih in korporacijah ter so odmev konečnih ciljev dobroproznanih oseb: ta si je nakopal jezo „Mattinovo“.

Iz večernega izdanja našega lista od minole sobote so izvedeli naši čestiti čitatelji, da se je tudi vojaško-strokovni list „Reichswehr“ spozabil toliko, da je omenil nekaterih prikaznih doli v našem vojnem pristanišču, v mogočni trdnjavi puljski. Dotični članek je bil sicer pisan od avstrijskega patrijota — kajti sleherno vrsto je

prevejal duh staro-avstrijskega čustvovanja — in je bil naperjen le proti tam naseljenim podanikom tujih držav. Toda „Mattino“ je toli zaljubljen v te naše sedanje odnošaje, da ne more odpustiti onemu, kojemu ne ugaja vse prav tako, kakoršno je. Tako ne more odpustiti tudi dopisniku lista „Reichswehr“, kojemu odgovarja ogorčeno v daljšem dopisu. Seveda mu dela pri tem nekoliko preglavice, da se ne more zaletavati po stari izvrženi, ali vendar neizrečeno priljubljeni mu poti, ker nima namreč pred seboj: „italijanofobov“ in „panslavistov“.

Pri takih okolnostih se čuti seveda nekako vezanega, tembolj, ker je tisti šmencani dopisnik „Reichswehr“ navajal le fakta, izogibaje se osebnim napadom in narodnopolitiškemu prepiru. Še-le v zaključku vskipela mu je stara kri in se je povspel do nastopne zares divne stilistiške cvetke:

„Te insinacije so gole in nage surovosti in so mogle priti ali iz možganov prismojenca, ali pa od pokvarjene duše, ki bi hotela loviti v kalni vodi in izživlja duše mirnega, skromnega in poštenega prebivalstva — na odpor!“

Ali ljubček „Mattino“: „Reichswehr“ ni črhnila ni žal-besedice proti „mirnemu, pokornemu in poštemu“ prebivalstvu puljskemu, ampak navela je le in grajala dejstva: da se je užitnina dala v zakup inozemcu, dasi so se natecale tudi domače tvrde; da je dotična tvrda svojedobno pozvala služabnikov istotako iz inozemstva in celo takih, ki bi bili lahko postali nevarni v svoji lašnosti kot bivši častniki tuje države; in da prijaznost do katere koli druge države ne sme sezati tako daleč, da bi jej razkrivali svoje tajnosti za obrambo svojih tal.

To je naglasil dopisnik v „Reichswehr“. Ta fakta naj bi bil ovrgel „Mattino“, mesto da je napisal gori navedeni izbruh na adresu poštenega, eminentno patrijotiskega lista. Uprav „Reichswehr“ bi bil smel pričakovati posebno od „Mattina“ — stvarnega odgovora. Ker pa tega ni dobil, naj le svobodno in popolno pravico napiše na surovosti „Mattinove“: retour!

Res diven je naš „Mattino“ pri svojem — delu!

Premeščene posadke. Tržaški poluslužbeni italijanski list javlja, da bode tukajšnji pešpolk št. 87. prihodnjo jesen po končanih orožnih vajah premeščen v Pulj, v Trst pa pride pešpolk št. 27, ki je sedaj v Ljubljani, domači pešpolk št. 97 pa bode premeščen v Celovec.

Slovanska čitalnica v Trstu priredi nocoj v svojih prostorih tombolo in ples. Začetek ob 9. uri.

Za veliki ples „Del. podp. društva“ se že prodajajo vstopnice pri g. Antonu Žitku, (ulica Stadion 1), v kavarnah „Commercio“ in „Tedesco“ ter pri vseh odbornikih in poverjenikih društva.

Odbor „Tržaškega podp. in bralnega društva“ nas prosi, da objavimo udom tega društva, da so se že razposlala vabila na veliki ples. Pri množini razposlanih vabil je mogoče, da so se urinile pomote, ali se je morda kdo prezrl izmed častitih členov. Zato bodi opozorjeno še jedenkrat na tem mestu, da se ustopnice in znamenja dobivajo v društvenem uradu in pri predsedniku Andreju Kalanu, ulica Caserma št. 13. Ustopnice pa tudi v kavarnah „Commercio“ in „Tedesco“.

Veselica pevskega društva „Zora“ na Vrdeli. Opozarjamo slovensko občinstvo mesta in okolice še jedenkrat na veselico s petjem, tamburanjem, igro in plesom, katero priredi jutri to pevsko društvo v domu „Prvega vrdelskega pogrebnega društva“ na Vrdeli. Početek veselici točno ob 7. uri zvečer.

Poziv. Nadzorniki in nadzornice „Del. podp. društva“ se pozivljajo tem potom k seji, ki bode v nedeljo dne 19. t. m. ob 5. uri popoldne v društvenih prostorih. Fr. Andrejčić, načelnik.

Deset zapovedij za naročnike in dopisnike. Milanski demokrati list „Italia del popolo“ objavil je te dni zanimivih „deset zapovedij za naročnike in dopisnike“, proseči jih, naj se naučite zapovedi na pamet. Te zapovedi glasijo: I.) Vsakega naročnika prva dolžnost je, da plača naročnino vnaprej ter da opozori na to svoje znance in prijatelje, posebno one, ki niso pristaši naše stranke, ker bočemo skušali spreobrniti jih. II.) Vsak naročnik ali dopisnik pošilja

naj ali prinaša naj nam kolikor mogoče mnogo vestij, toda v uredništvu naj se mudi kolikor mogoče malo. III.) Kdor nam kaj piše, izraža naj se čim krajše, piše naj jasno, posebno tedaj, kadar navaja imena. Pisati mora se samo na jedni strani papirja, druga mora ostati prazna. — IV.) Naj nihče ne dohaja k nam prosit, da zamolčimo resnico ali pa da sasučemo važne stvari. — V.) Kot naročnik ali dopisnik moraš znati, da izhajajo časniki za širše občinstvo. Ne nadleguj nas zatorej z osebnostmi in malenkostmi, ki zanimajo le najože kroge, ali morebiti celo samo tebe. — VI.) Ne pozivaj nas takoj na dvoboj, ako priobčimo karkoli tebi neugodnega, ker nam je čas dragocen; zato nam raje dokaži pismeno, da nismo imeli prav. — VII.) Preobširna poročila o gostijah, svatbah, svečanih govorih in sprevodih, ki ne zanimajo vsacega, pošlji rajše kojemu drugemu časopisu, in, ako ti isti ponatisne tako poročilo, mi mu bodemu hvaležni. — VIII.) Ne zahtevaj od nas nikdar, da te priporočimo deželnim ali mestnim zastopnikom, ali poslancem, prima donam, tenoristom, baritonom ali pa gledališčim ravnateljem. — IX.) Ne obupaj v dopisu nikdar radi svojih privatnih odnošajev. Saj imamo mi dovoljno vzroka, da obupujemo zaradi vseobčega politiskega našega življenja. — X.) Vsakdo naj si zapomni, da smo glasilo naše stranke in da imamo na vso srečo samo jedno glavo, ki sedi na naših ramenih. — Ravnajte se torej, gospoda naročniki in dopisniki po teh „zapovedih“, pa bodemo vsi zadovoljni.

Ni treba še posebno naglasiti, da tu navedenih „deset zapovedij“ podpišemo z „obema rokama“.

Ukraden in najden dinamit. Iz Pulja pišejo dne 15. t. m.: Danes je policija vršila hišno preiskavo pri delavcu Franu Klinčiču. Našli so 62 dekagramov dinamita. Ta dinamit bil je brčkone ukraden v kamenolomih v Karpanu. Klinčič imel je to nevarno snov shranjeno poleg nekoliko smodnika in užigalnih vrvic v kleti, kamor so zahajali vsi domačini, ne da bi bili znali, kakšno „blago“ ima Klinčič skrito tam. Klinčiča so seveda zaprli in preiskava menda dožene, kaj je nameraval z razstreljivom.

Ubogi Berlin! Po najnovejših statističkih izkazih je v Berlinu 87.000 trgovcev, med katerimi je 41.000 Židov, torej 47 trgujočih Židov na vsakih 100 tam naseljenih Židov. Izmed 100 zdravnikov je 25 Židov; tekstilna industrija ima 20% Židov, a izmed državnimi pravdniki je celó 75% Židov! — Poslov (služabnikov in služabnic, kuharic, voznikov, postreščekov itd.) je v Berlinu 107.900, a med temi je komaj koji Žid!

Policijsko. Minolo noč torkljala je tolpa navdušenih „italijanskih“ mladeničev po Acquedotta, prepelje „Garibaldijevo himno“. Ko sta se tem „pevcem“ približala dva stražarja, razpršili so se hrabri „Garibaldinci“ na vse strani. Stražarji so ujeli dva izmed njih ter ju spravili v zapor. Ista sta: 18letni trgovski pomočnik Robert P. iz Fiumicela in 18letni mehanik Albert B. iz Trsta. — Včeraj na vse rano vtihotapili so se neznan tati v Vivantejevo letovišče „Izabela“ v ulici Miramare in ukradli 6 hlebov sira in 6 salami. — Minolo noč so zaprli 6 italijanskih mornarjev, ki so razgrajali po ulicah starega mesta. — 43letnega dninarja Ivana Entinija iz Ljubljane so zaprli, ker je prosjačil po okolici in nadlegoval ljudi, idoče po Openski cesti.

Koledar. Danes (18.): Sv. Petra stol; Priska, mučenica. — Jutri (19.): II. nedelja po razglasenju Gospoda Ime Jezusovo. — V ponedeljek (20.): Fabijan in Boštjan, mučenca. — Mlaj. — Solnce izide ob 7. uri 43 min., zatoni ob 4. uri 39 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 4 stop., ob 2. pop. 9 stop. C.

Najnovejše vesti.

Poreč 17. (Izv. por. „Ed.“) Današnja seja bila je nenavadno burna. Mandić je zahteval, da se popravi zapisnik, na kar se ni oziral predsednik. Poslanec Laginja ni hotel storiti obljube na italijansko formulo, čemur so sledili burni prizori v zbornici in na galeriji. Poslanec dr. Dinko Trinajstić je govoril proti podpori učitelju Maligoju. Poslanec Vidulich je interpeliral vlado radi šole na Sušku, Trinajstić radi iztirjevanja davka. Mandić je

zagovarjal prošnjo učiteljev in ga je podpiral Kompare, proti prošnji sta govorila Gambini in Costantini, strastno napadsjo učitelje po deželi. Spinčić je vzel učitelje v svojo obrambo. Po tem govoru je provzročil poslanec Venier nezasišlan škandal Vergottini je vskliknil: **Kje drugje bi vas bili ubili**, kateremu vskliku je pritrjeval Bennati. Koncem seje je prišlo do strastnega prepira med posl. Gambinijem in predsednikom. Prihodnja seja v torek.

London 17. „Daily Chronicle“ javlja iz Rima, da je papež baje ponudil predsedniku Zjedinenih držav severnoameriških, Clevelandu, da razsodi on, Cleveland, o prepiru zaradi Venezuele.

London 17. Admiraliteti došlo je brzjavno poročilo, da so tri angleške križarke dospеле v zaliv Delagoa. (Zaliv Delagoa nahaja se ob vstočnem obrežju južne Afrike. Tam imajo Portugalci naselbine Ured.)

London 17. „Times“ poročajo iz Carjegrada: Angleška kraljica poslala je turškemu sultanu prisrčno pismo, v katerem izraža svojo željo, da bi se odpravili nesrečni odnošaji v turškem ozemlju ter da naj bi nastopilo notranje soglasje in blagostanje.

Trgovinske brojavke.

Budimpešta. Pšenica za jesen 7.15 7.17 Pšenica za spomlad 1896 6.93 — do 6.94. Oves za jesen — — — — — Rž za spomlad 6.25 — 6.26 Koruza za oktober — — — — — maj-juni 1896 4.42 — 4.44
Pšenica nova od 78 kil. f. 7.00 — 7.05 od 79 kil. f. 7.05 — 7.15. od 80 kil. f. 7.10 — 7.20 od 81 kil. f. 7.20 — 7.30, od 82 kil. for. 7.30 — 7.35. — Jedmon 5.60 — 5.75 proso 5.40 — 5.75.

Pšenica mirneje, prodaja 12000 mt. st., mlini rezervirani. Vse druge vrste žita nespromenjeno. Vreme: milo.

Praga. Neračunirani sladkor f. 18.95. —, za maj 14.35. Oktober-december. 13.65

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst se carino vred odpošiljatev preseči f. 31.50. Con carni 32.25 — 32.50 Čistovna: 33.25 — 33.50 V glavah (sodih) 33.50. 34. — jako stalno

Havre. Kava Santos good average za januar 88.—, za maj 84.—

Hamburg. Santos good average za januar 70.25 za marec 70.— za maj 69.—

Dunajska borza 17. januarja 1896

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	100.75	100.90
„ „ v srebru	100.80	101.10
Avstrijska renta v zlatu	122.55	121.90
„ „ v krouah	100.80	100.80
Kreditne akcije	359.—	361.25
London 10 Let.	121.70	121.35
Napoleoni	9.62 1/2	9.63 1/2
20 mark	11.88	11.88
100 italj. lir	44.20	44.10

Za svojo, na veliki in zelo živahni cesti Trst-Reka stoječo hišo in gospodarska poslopja iščem **najemnika**, ki bi hotel vzeti **v zakup** tudi krčmo in ki bi imel **dovoljna sredstva** in sposobnosti za ustanovitev **prodajalnice** z mešanim blagom in deželnimi pridelki na drobno in debelo.

Pripravljen sem v prvem letu vdeleževati se tega podjetja **z delom in denarjem**.

Radi svoječasne preselitve na Dunaj prodam tudi vse posestvo, ležeče blizu svetovno znani škocjanski jam, proti plačilu na desetletne obroke.

Alek sander Mahorčič,

Matavun pri Divači.

Kranjske klobase

se prodajajo v žganjariji na vogalu ulice Torrente in ulice S. Francesco.

Krčmarjem in drugim prodajalcem daje se navadni skonto.

JAKOB ŠTRUKELJ - TRST

via Caserma šte. 16 uhod piazza della Caserma.

(nasproti veliki vojašnici)

prodaja po neverojetnih nizkih cenah vsakovrstna angleška

KOLESA (bicykle)

Zastopstvo koles „Raleigh“ iz tovarne „Raleigh Cycle Co. Ltd. Nottingham Angleško“ in koles „Adler“ iz tovarne H. Kleyer Frankfurt.

Kolesa „Raleigh“ in Adler so svetovno znana, poslednja rabijo se v nemški vojski.

Kolesa pošilja se na deželo in na vse kraje brez vseh stroškov.

Sprejema se poprava vsakovrstnih novih in starih koles in živalnih strojev.

V zalogi nahajajo se vsakovrstna orodja in priprave za kolesa.

Zahtevajo naj se ceniki!